BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

kitle

YIL 13 AĞUSTOS 1986 SAYI: 298

Ara Seçimler

28 Eylül'de yapılacak ara seçimler Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda herhangi bir ara seçimde olabileceğinden daha fazla politik önem taşıyor.

Ne var ki, bu nokta seçimlerin demokratik bir seçim sayılabileceği anlamına gelmiyor. Her şeyden önce, seçim diktatörlük koşullarında yapılıyor. Bu demektir ki, kitleler üzerinde terör ve baskı sürüyor. Seçimlere sadece bir ille katılacak olan Kürdistan'da ise şövenist ve militarist mezalim tüm şiddetiyle devam ediyor.

Politik demokrasi güçleri arasında devlet terörüne en fazla muhatap kesim bilimsel sosyalist ve diğer ilerici akımlar. En ileri ve en politikleşmiş halk güçlerini temsil eden bu siyasi akımlar yasaklı oldukları için seçimlerde doğrudan ya da dolaylı biçimlerde temsil edilemiyorlar. Kanımız odur ki, tüm terörist devlet baskılarına rağmen ilerici akımlar bu engelleri yarıp dolaylı biçimlerde de olsa seçimlere katılabilirlerdi; fakat gerek bilimsel sosyalist politik hareketin bölünmüş durumunun sürmesi, gerekse ilerici güçlerin birleşik ilerici bir blokunun gerçekleştirilememiş olması nedeniyle, ülkenin ileri güçleri bu yasakları yırtarak seçim platformunda başlı başına bir politik güç olarak varolmak olanağından yoksun bulunuyorlar.

Diktatörlüğün seçim ortamı üzerindeki antidemokratik etkisi ilerici güçlerin seçimlere katılamamasından ibaret değil. Diğer demokrasi güçleri arasında bulunan ve seçimlere katılacak yegane demokratik akım olan sosyal demokrasi üzerinde de çeşitli baskı ve kısıtlamalar mevcut. Denilebilir ki, tabu sayılan konularda sosyal demokrasi de ajitasyon serbestliğine sahip bulunmamaktadır. Gerçi sosyal demokrasi 25 Mart 1984 yerel seçimlerine nazaran daha geniş bir serbestiyete sahiptir, gerek aradan geçen zamanda kitlelerin demokrasi özlemlerinin sosyal demokrasiye yansıması, gerekse sosyal demokrat teşkilat tabanındaki radikal unsurların çabaları sonucu sosyal demokrasi daha cesaretli politikalar gütmeye, siyasal demokrasi konusunda daha somut ve içerikli talepleri dile getirmeye başlamıştır, ama gene de pek çok yasakla ve aba altından sopa göstermeyle karşı karşıyadır.

Seçim ortamındaki baskının en az ilk ikisi kadar önemli olan üçüncü boyutunu seçimlere katılacak olan seçmenler üzerindeki baskı ve korkutma teşkil etmektedir. Bu nokta seçimde büyük kentlerden taşra illerine ve oradan da o illerin kırsal kesimlerine kadar giderek artan bir önem taşımaktadır.

Fakat bütün bunlara rağmen seçim ortamı demokrasi güçleriyle, faşist ve diğer demokrasi düşmanı güçler arasında bir mücadeleye sahne olacaktır. Ortam ne denli anti–demokratik olursa olsun, ara seçimler demokrasi özlem ve istemlerini dile getirmek, diktatörlüğün ve onun ANAP başta olmak üzere çeşitli politik partilerinin tasvip edilmediğini göstermek, bu rejimin içeride ne denli tecrit edilmiş durumda bulunduğunu kanıtlamak için bir politik olanaktır. Ve bu olanağın demokrasi yanlısı güçler tarafından değerlendirilmesi gerekir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi 28 Eylül platformunda demokrasi güçlerinden sadece sosyal demokrasi yer almaktadır. Bu durumda seçimin iki ana kutbunun birisini ANAP ve onun ardındaki diktatörlük oluşturmaktadır. ANAP'ın ve onu ayakta tutan faşist diktatörlüğün karşısındaki seçim kutbu ise SHP'de somutlanmaktadır.

Diğer sosyal demokrat parti olan DSP ise SHP'den ne gibi ilkesel ya da ideolojik farkı bulunduğunu ekonomik ve politik görüşleri açısından SHP'nin yanında ne gibi artı'lar taşıdığını ortaya koyamadığı için –böyle bir farka da esasen sahip bulunmadığı için– seçimlere, SHP ile rekabet amacıyla girecektir ve SHP ile seçim işbirliği yolları aramayıp, tersine ona karşı düşmanca bir tutum takınmasının, hiç değilse seçim platformunda olsun sosyal demokratların birliğini gözetmemesinin kefaretini alacağı oyların marjinal kalmasıyla ödeyecektir.

Seçimlerin demokrasi düşmanı ve demokrasi yanlısı iki ana kutbundan demokrasi yanlısı olanını teşkil eden SHP'ye gelince, bu parti herşeyden önce Türkiye sosyal demok-

rasisinin temsilcisi olarak seçimlere girmektedir. Yani sosyal demokrasinin gerek evrensel olarak, gerekse ülkemiz koşullarında taşıdığı eksikleri, gedikleri zaaf ve tutarsızlıkları da kendisiyle birlikte içermektedir. Buna rağmen SHP demokrasi özlem ve isteği içindeki halk kitleleri açısından 28 Eylül zeminindeki tek demokratik tercih niteliğindedir. Hiç kuşku yok ki, SHP'ye oy verecek sayısız seçmenin özlemi ve istemi SHP'nin programının ve politikalarının çok çok ötesindedir, ama bu seçmenler oylarını sosyal demokrasinin ilerisindeki politik güçlerin adaylarına kullanma olanağından yoksundurlar. Bu durumda demokrasi düşmanı güçlerle demokrasi yanlısı güçler arasındaki mücadelenin 28 Eylül'e yansıması ister istemez ANAP karşısındaki ana demokratik odak olan SHP'nin tercih edilmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Bir başka deyişle 28 Eylül'de ANAP'ın mümkün olduğu kadar geriletilmesinin, ANAP'a ve diktatörlük güçlerine bir seçim şamarı indirilebilmesinin yolu önce SHP'nin alacağı oyların mümkün olduğu kadar artmasından geçmektedir. DSP'ye ve yer yer çıkacaksa ilerici adaylara verilecek oylar da kuşkusuz ki demokrasi güçlerinin oy yüzdelerine eklenecektir, ama sonuçta 11 milletvekilliğinin partiler arasındaki dağılımını belirleyecek asli faktör ANAP ile SHP arasındaki oy dağılımında somutlanacaktır.

Öte yandan, seçimlerin sağ kanadında da kavga ve çekişme vardır. ANAP'ın sağ kanattaki başlıca rakibi DYP'dir. Demokrasi güçleri arasında yeralmayan DYP'nin ve RP'nin sağ kanatta alacakları oyların yüzdeleri ise demokrasi güçlerinin oy yüzdesine yazılmayacaktır, ama sağ kanatta ANAP'ın tasvip görüp görmeme ölçüsü açısından daha çok gelecek genel seçimlere değgin önem taşıyacak bir gösterge niteliğini kazanacaktır.

Bütün bunlara rağmen, 28 Eylül küçük bir genel seçim provası niteliğini taşısa bile, bu seçimi ve sonuçlarını abartmamak gerekir. Çünkü işbaşındaki faşist rejimi ayakta tutan güçler dengesi 28 Eylül'de değişecek değildir. Demokrasi güçlerinin SHP eliyle ANAP'a ve faşist rejime bir şamar indirmesi elbette önemlidir, ama indirilecek olan ne de olsa ağır bir darbe olmayıp, bir şamardır.

Faşist diktatörlüğün gönderilmesi ve demokrasinin kazanılması demokrasi güçlerinin yoğun ve sürekli mücadeleleri sonucunda olacaktır, bu ise demokrasi güçlerinin temel unsurunu oluşturan ileri halk kitlelerinin harekete geçirilmesiyle mümkündür. Bu nedenle, asıl önemli olan ara seçim sonuçlarını kitle mücadelesini geliştirip yükseltmek için bir manivela olarak kullanabilmektir. Bu yapılabildiği ölçüde 28 Eylül ve sonuçları demokrasi mücadelesine hizmet edebilecektir.

Öte yandan, 28 Eylül ve sonuçları cuntanın kendisine sözümona bir meşruiyet kılıfı gibi kullandığı parlamentoyu da hiç bir şekilde meşru kılmayacaktır. Ne Erdal İnönü'nün İzmir'den milletvekili seçilip parlamentoya girmesi ve dolayısıyla ana muhalefet partisinin genel başkanının parlamentoda temsil edilmesi, ne de sandalye dağılımındaki bir–iki değişiklik cunta parlamentosunu meşru kılabilir. Bu parlamento diktatörlüğün parlamentosudur ve *DEMOKRATİK SEÇİMLERE* seçmen kitlelerinin politik tercihlerini adil bir şekilde temsil edecek ve önüne, 1982 anayasasının inkar edilmesi, öz olarak yeni ve demokratik bir anayasanın gerçekleştirilmesi hedefini koyacak yeni bir parlamento oluşmadığı müddetçe, TBMM faşist rejimin parlamentosu olarak gayrı meşru ve antidemokratik kimliğini sürdürecektir.

Bu nedenle seçimlere değgin ajitasyonlarımızda özellikle yukarıda andığımız önemli noktaların belirtilmesi bilimsel sosyalist ve diğer ileri güçlerin fantifaşist mücadelesi açısından önem taşımaktadır.

Bu noktaları özetlersek: 1) Bilimsel sosyalizmin ve ilerici güçlerin temsil edilmediği seçimlerin demokratik sayılamayacağı, 2) ANAP karşısında sosyal demokrasiye ve onun temsilcisi SHP'ye verilecek oyların sadece demokratik bir tercih olacağı, sosyal demokrasiye umut bağlamanın olmadık misyonlar vehmetmenin halkı bir kez daha düşkırıklığına uğratacağı, 1970'li yıllarda bunun örneklerinin çok acı bir biçimde görülmüş olduğu, 3) Ara seçimlerin sonuçlarının ancak halkın öz mücadelesini yükseltmek için değerlendirilmesi halinde diktatörlüğe karşı önem kazanacağı, bu nedenle sosyal demokrasinin mücadeleyi parlamento içinde tutma politikasına karşı, ileri güçlerin demokratik mücadelesinin kitle hareketlerini yükseltmek olduğu, 4) Demokratik hukuk kuralları açısından, bu parlamentonun bu seçimlerle meşruiyet kazanmayacağı, ancak demokratik bir seçimle oluşmuş ve demokratik bir anayasayı öngören bir meclisin demokratik bir parlamento niteliği taşıyacağı, 5) Ve nihayet toplumdaki asıl mücadelenin sınıf mücadelesi olduğu işçi sınıfının ve ezilen tüm emekçilerin kurtuluşunun da sosyalizmden geçtiği, her türlü demokratik çalışmamızın, ancak sosyalizm hedefine bağımlı kılındığı, o doğrultuda değerlendirildiği takdirde emekçileri kurtuluşa doğru bir adım götürebileceği... sürdüregeldiğimiz genel antifaşist ajitasyonumuzun yanısıra, seçim ortamına özgü ajitasyon ve propaganda vurgulamalarımızı teşkil edecektir.

Sonuç olarak, kanımızca 28 Eylül'de demokrasi lehine en yararlı tercih, seçmenlerin SHP lehine oy kullanmalarıdır. ■

Legal Sol Partinin Toplumsal İşlevi

SOSYAL demokrasinin daha solunda bir parti kurulması tartışmaları giderek daha hararetleniyor. Hatta bazıları böyle bir partinin fazla vakit geçirilmeksizin, kimler "evet" diyorsa onlarla birlikte kurulmasından yana.

Kurulması istenen ve tartışılan parti, nasıl bir parti? Önce bu soruya açıklık getirmek gerek.

Biliyoruz, sosyal demokrasiden daha solda çeşitli sol siyasi akımlar var. Oysa şimdiye kadarki tartışmalar –dünya sosyalist sistemine düşmanlık güden lerle kesinlikle biraraya gelinemeyeceğini açıkça deklare edenler dışında– henüz bu çeşitliliği hesaba katmışa benzemiyor. Daha doğrusu görüşlerdeki farklılıklar dile getiriliyor da, genel arzu ve eğilim tüm solcuları çatısı altında toplayacak bir partinin kurulması şeklinde beliriyor. Kısacası sosyalizmi hedefleyen ve her türden solcunun onayını alacak tek bir parti üzerinde tartışılıyor.

Oysa yine biliyoruz, sosyalizmden *NEYİN* kastedildiği solcusundan solcusuna değişiyor. Daha da öteye, "nasıl bir sosyalizm" sorusunun cevabında birleşen pekçokları dahi, bu sosyalizme *NASIL* varılacağı noktasında birbirlerinden ayrılıyorlar. Öyleyse soyut bir sosyalizm hedefinde birleşenler nasıl olacak da somut işler yapmak için tek bir çatı altında toplanabilecekler?

HANGİ SOSYALİZM?

Böyle olunca soyut olanın *SOMUT* olarak değerlendirilmesi kaçınılmaz hale geliyor. Sosyalizm, Türkiye için henüz ileride olan, somut uygulamasını değerlendirmemiz imkan dışı bir hedef ama dünyada çeşitli ülkelerde toplum düzeni olarak yaşayan bir olgu. Dolayısıyla "hangi sosyalizm" sorusunun cevabı, ister istemez varolan sosyalizmin değerlendirilmesinde aranıyor.

Şu anda dünyada sosyalizmin ikinci aşamasına –herkesin daha kolayca üzerinde anlaşabileceği komünist topluma– geçmiş bir ülke mevcut değil. Zaten bunun, emperyalizmin yeryüzünden silinip yokedilmesinden önce gerçekleşmesi imkan dışı. Dolayısıyla zaman ve mekan başta olmak üzere çeşitli şartlara bağlı olarak farklı sosyalist uygulamaların olması doğal. Ne ki meselenin bu kadarla kalmadığını, sosyalist düzenlerin gerçekte sosyalist olup olmadıklarının tartışıldığını ve hükümler verildiğini biliyoruz.

Hangi ülkedeki sosyalizm gerçek, hangisindeki değil?

Sosyalistlerin ağırlıklı bir bölümü için –ki bizim de aralarında yer aldığımız Marksist-Leninistlerdir bunlar– Sovyetler Birliği'nin belkemiğini oluşturduğu dünya sosyalist sistemi, insan toplumunun kapitalizmi aşıp komünizme doğru evrimleşmesinde bilimsel teoriyi doğrulayan bir gelişme pratiği göstermektedir. Dolayısıyla bizlerin kasdettiği sosyalizm, Türkiye'nin özgül şartlarında genel hatlarıyla böyle bir sosyalizmdir.

Buna karşılık proletarya enternasyonalizmine sadık ülkeleri sosyalist olarak görmeyen ve 1) bu ülkeleri "kapitalist" olarak niteleyip, gerçek sosyalizmin yeryüzünde sadece a) Çin Halk Cumhuriyeti'nde b) Arnavutluk'ta c) Yugoslavya'da olduğunu ileri süren; 2) henüz dünyanın hiçbir ülkesinde sosyalist düzenin varolmadığını iddia eden bazı akımlar da mevcutturlar ve böyleleri de "sosyalist parti kurulması" tartışmaları ve girişimleri içinde yer almaktadırlar.

Şimdi teorik olarak sosyalizmin belli başlı meselelerinde benzeri görüşlere sahip olsalar bile sıra uygulamaya geldiğinde birbirlerinden böylesine farkedenlerin, sosyalizmi hedefleyen aynı bir parti çatısı altında biraraya gelmelerini ummak, olmayacak duaya amin demektir. "Ne Amerika Ne Rusya, Bağımsız Türkiye" diyerek sosyalizmin yapılabildiği yıllar çok geride kalmıştır. Türkiye'de toplumsal kurtuluşun yolunu sosyalizmde gören yüzbinlerce işçi ve emekçi için şayet Sovyetler Birliği'ndeki düzen sosyalizm değilse veya kapitalizmse, buna karşılık Çin'deki yahut Arnavutluk'taki düzenlerin adı sosyalizmse, dünyada sosyalizm yok demektir ve dahi hiçbir zaman da olmayacak anlamına gelir. Sosyalist kadrolar, öncü işçiler, sosyalizmi kendi dünyaları olarak belleyen emekçilerin ağırlıklı bölümü sosyalizmin enternasyonal niteliğini de hazmederek elma ile armudu seçebilecek sağlam bir bilince sahip olmuşlardır.

Bu noktada hemen bazı itirazları duyar gibi oluyoruz: "Türkiye'de kurulacak olan sosyalizme illâ dışardan mı örnek aranması gerekir? Öteki ülkeler başka ülkelerdir, Türkiye başka... Neden Türkiye'ye özgü sosyalizmi hedeflemiyoruz da...?" vb.

"Bir ülkenin kendisinden önde giden diğer ülkelerin tecrübelerinden öğreneceği çok şey vardır ve olmalıdır". Üstelik böylesi, önde gidenlerin olmuşsa bazı hatalarından –ki kaçınılmazdır bir bakıma– sakınmanın ve daha hızlı yol almanın en akıllı yoludur. Ve hepsinden öteye, tek tek ülkelerin şartları ne kadar diğerlerinden farkederse etsin, her bir ülkenin sosyalizm uygulamaları ne ölçüde değişik olursa olsun, evrensel olan üst aşamaya, komünizme yaklaşıldığı ölçüde sosyalist uygulamalar da daha birbirlerine benzeşirler, aralarındaki ülkesine bağlı şartlar daha az belirleyici olurlar.

Bütün bunlardan çıkan ilk so-

nuç şudur: "Sovyetler Birliği'ni sosyal emperyalist, dünya sosyalist sistemi içinde yer alan öteki ülkeleri de SSCB'nin uydusu kapitalist ülkeler" olarak görenlerle, "sosyalizmi" hedef olarak gösteren bir legal partinin çatısı altında biraraya gelinmesi eşyanın tabiatına aykırıdır.

LEGAL SOL PARTİYE NEDEN İHTİYAÇ VAR?

Açıklık getirilmesi gereken bir başka önemli soru, legal bir sol partiye niye ihtiyaç duyulduğudur.

Bir ülkeye sosyalizmi getirecek olan o ülke proletaryasının öncü siyasi gücü, Marksist-Leninist partisidir. Tartışılan legal sosyalist partinin böyle bir parti olmadığı bellidir ve zaten bu alan boş da değildir. Türkiye işçi sınıfını temsilen yıllardır sosyalizm mücadelesi veren, günümüz şartlarında da bu mücadeleyi yeraltında sürdüren Marksist-Leninist partiler vardır. Ve Türkiye'de eğer mevcut, emperyalizme bağımlı tekelci kapitalizme son verilip yerine bir halk demokrasisi kurulacaksa ve bir süreç boyunca kesintisiz bir şekilde sosyalist düzene ilerlenecekse bu misyona damgalarını vuracak olanlar, hiç kuşkusuz Marksist-Leninist işçi sınıfı partileridirler.

Öyleyse sosyalizmin ajitasyon ve propagandası için neden yeraltında çalışan Marksist-Leninist partilerin legale çıkmaları doğrultusunda çaba göstermekle yetinilmiyor da, ayrıca bir legal partinin oluşturulması amacıyla girişimlerde bulunuluyor?

İşte bu sorunun cevabını aramak, ama muğlak, isteyenin keyfine kalmış yakıştırmalara açık, birbirini bütünleyen unsurları çelişik gibi gösteren, bir dediğini bir başka yerde nakzeden, peşin verilmiş bir kararı haklı göstermek için bin bir dereden su getiren gerekçelere başvurmaksızın meseleye ışık tutmak ciddiyet isteyen sorumlu bir iştir.

Faşizm şartlarında işçi sınıfı partisinin önde gelen görevi biran önce faşist diktatörlüğün işbaşından gönderilmesidir. Bu genel çerçevesiyle bir demokrasi mücadelesidir ve partinin legale çıkması hedefini de içerir. Bu anlamda bugün Türkiye'de her şart altında, her imkanı değerlendirerek faşizme karşı mücadele veren Marksist-Leninist partilerin taleplerinden birisi de legale çıkmaktır.

Ne ki legale çıkmak sadece kanun hükmüyle çözümlenecek bir mesele değildir. Legale çıkmanın ön şartı, edinilmiş toplumsal meşruiyetin kazanacağı yığınsallık boyutudur. Bir diğer deyişle partinin nicel etkinliği öylesi bir toplumsal yaygınlık boyutuna erişmelidir ki hukuki meşruiyetin bilek gücüyle elde edilebileceği bir toplumsal meşruiyet seviyesine erişilmiş olsun. Bir örnekle açacak olursak, Şili Komünist Partisi'nin mevcut konumunu gösterebiliriz. Bugün bu parti yığınlar arasında kazandığı yaygınlık, etkinlik ve prestij sonucu adeta yarı-legal bir konumdadır. İşçi sınıfını, diğer emekçi toplum katmanlarını kolaylıkla mobilize edebilmekte, yüzbinleri mücadeleye sürebilmekte, diğer muhalefet güçleriyle görüşmeler yapabilmekte ve onlarla ortak eylemler düzenleyebilmektedir.

Oysa Türkiye'de işçi sınıfı siyasi hareketinin durumu çok farklıdır. Marksist-Leninistlerin işçi sınıfını, diğer emekçileri mobilize etmekteki kapasiteleri Şili'deki yoldaşlarımızla kıyaslandığında –ki şu anda Şili Komünist Partisi'nin oy potansiyelinin % 20 civarında olduğu tahmin ediliyor– bir hayli yetersizdir. Bu böyledir ve hiç gocunmadan bu gerçeği tespit etmemiz gerekir. Olaylar ortadadır. Darbeden bu yana 6 tane 1 Mayıs yaşanmıştır. Türkiye işçi sınıfı darbe öncesinde çeşitli baskılara rağmen birkaç yüz binlik 1 Mayıs gösterileri düzenleyebilecek potansiyele sahip olduğunu göstermiştir. Ama 6. 1 Mayıs'ı dahi, rejim "olaysız" atlatmıştır. Gerçi Şubat 1986'daki İzmir mitinginde "bazı çatlak sesler"in çıkması önlenememiştir ama yeni yapılan Eskişehir mitingi de "olaysız" kapanmıştır. Bütün bunların tek bir anlamı vardır: Türkiye'de Marksist-Leninistler işçileri dahi yığınsal mücadeleye mobilize edebilecek etkinliğe sahip olmaktan uzaktırlar. Bu konuda cebimize üflemenin hiç mi hiç faydası yoktur, aksine zararı vardır.

Bu eksiklik kimden kaynaklanmaktadır, durumun sorumlusu kimdir? Yazımızın konusu bu soruların cevabını aramak değil. Burada önemli olan yaptığımız tespitin doğru olup olmadığıdır. Ama değinmeden de geçilemez: İşçi sınıfının siyasi hareketi bölünmüşlüğünü sürdürdükçe, işçi sınıfı partileri tek bir çatı altında birliklerini sağlayamadıkça ve bugün beklemeyi yeğleyen, kendini Marksist gören pekçok solcu için cazibe merkezi haline gelmeyi başaramadıkça, işçi sınıfının mücadeleye mobilize edilmesindeki hayati önemdeki eksikliklerin ve aksaklıkların önü alınamayacaktır.

İşte "legal sosyalist parti" girişimlerini bir de bu sergilediğimiz durum açısından değerlendirmek gerekir.

Evet, Cunta gaddardır, sol harekete acımasızca saldırmıştır, eline geçirdiklerini hunharca ezmiştir, bu şartlarda yine de mücadeleden vazgeçmemek, inançla ve azimle mücadeleyi sürdürmek, son derece takdir edilecek bir davranıştır. Ve mücadeleden yılmayanlar halkın saygısını kazanmışlardır. Ama Marksist isek biliriz ki sosyalist mücadele sadece bir *KAHRAMANLIK* meselesi değildir, herşeyden önce bir sınıf mücadelesidir, sınıfın mücadeleye kazanılması meselesidir. Ne ki sınıf da bireylerden oluşur ve bireyler de insandırlar. Hem de sevabıyla günahıyla, cesaretiyle, korkusuyla, inancıyla, nemelazımcılığıyla, dürüstlüğüyle, kaypak-

lığıyla bu toplumun insanlarıdırlar. "Sosyalizm öylesine yüce bir şeydir ki onun uğruna değil işkence görmek ve zindanlarda çürümek, ölüm bile vız gelir" diyebilecek insanların ise hiç de öyle mebzul miktarda bulunmadıklarını yaşadığımız 6 yılın deneyleri ispatlamıştır.

Diyelim bireysel inanç ve bilinci böylesine gelişkin ve kuvvetli olan insanlar zaten nadiren çıkar. Ama bu durumda da boşluğu dolduran bir örgüt olur. Öyle bir örgüt ki insan (işçi) onu, toplumu yerinden oynatabileceği bir manivela olarak görsün, ona inansın, ona güvensin ve "*BENİM* başıma birşey gelse de zafer mutlaka *BİZİMKİLERİN* olacaktır" diyebilsin. Ve bunu sadece seçkin bazı parti üyeleri değil, partinin etrafına topladığı onbinlerin, yüzbinlerin herbiri böyle hissetsin...

Ama günümüz Türkiye'sinde durumun böyle olmadığı ortada. Böyle olsaydı, diyelim 1978 1 Mayıs'ında İstanbul'da Taksim alanına toplanan yüzbinler, 1986'nın 1 Mayıs'ında sadece dişlerini gıcırdatmakla yetinirler miydi?

İşte sorun da bu olgudan kaynaklanıyor. Nasıl edelim de çaresizlikten dişlerini gıcırdatan işçilerin, emekçilerin seslerini, giderek yumruklarını yükseltmelerini becerelim?

LEGAL SİYASİ ARENADAN YARARLANMAK

"Sendikalar var, diğer meslek kurumları, yığın örgütleri var, oralarda çalışalım yığınları aktif mücadeleye seferber edelim" Doğru. Zaten herkesin elinden geldiğince, becerebildiğince geri durmadığı bir çalışma alanı bu. Ama yeter mi? Yetiyor mu?

Yetmediği ortada. Evet bu çalışmalar da siyaset yapmanın bir türüdür. Ne ki *DOLAYLI* türüdür. Ve dolaysız olanı ile bütünleşmedikçe güdük kalır, ekonomizm olur.

"İşçi sınıfının partileri var, diğer sol partiler var, dolaysız siyaset de onların kanalıyla yapılıyor. Dolayısıyla ortada bir eksiklik yok" denilebilir. Evet, *NAZARİ* planda bir eksiklik yok. Ama görüyoruz *PRATİKTE* eksiklik pekâlâ var. Bu eksiklik olmasaydı, örneğin İzmir mitinginde rejim aleyhtarı sloganlar bağıranların polis tarafından toplanıp götürülmesine işçinin kitlesi kayıtsız kalabilir miydi? Ya da Eskişehir mitingi mevcut şartlarda resmi ağızların deyişiyle "olaysız" geçebilir miydi? Veya 1 Mayıs şu şaibeli parlamentoda bile tartışılırken, *GÜNLERDEN HERHANGİ BİRİ* olarak yaşanabilir miydi?

Legal bir sol parti bu tür eksikliklerin giderilmesine yeter mi? Yetmeyeceği besbelli. Ama bu tür eksikliklerin azaltılmasına katkıda bulunacağı da besbelli. Elbette legal bir parti 1 Mayıs'da –bugünün şartlarında– işçilerin sokağa dökülmeleri çağrısında bulunamaz, provokasyona gelmek istemiyorsa, bulunmamalıdır da. Ama her halde 1 Mayıs hakkının geri alınması için sosyal demokratlardan daha yetkin ve etkin bir mücadele yürütür, 1 Mayıs ruhunun işçilerde canlı olarak yaşamasına daha çok katkıda bulunur. İtiraz olarak "işçi sınıfının partileri var, bu onların görevidir" demek yetmez. Ne kadar işçinin illegal bir bildiriyi, değil dağıtmaya okumaya cesaret edeceği konusundaki tecrübemiz ortadadır.

Kaldı ki legal imkanlar gereğince değerlendirilmediğinde işler olacağına varır. Yani doğrudan siyaset yapmanın legal platformdaki boşluğu, saptırılmış biçimlere bürünerek doldurulur. Bunun en ilginç örneği son SHP kongresinde Sovyetler Birliği ve Küba elçilerine, hatta Afganistan elçisine yapılan tezahürattır. Kimi sol sosyal demokratların dünya sosyalist sistemine saygılı oldukları doğrudur ama bir sosyal demokrat partinin kongresinde Cumhuriyet gazetesi yazarlarının bile sert bir şekilde kınayacakları ölçüde sosyalist sisteme sempati gösterilmesi herhalde alelade bir olay değildir. Kaldı ki Ecevitler'in de kendilerinden daha solda olanların DSP'ye sızmaları ihtimali karşısındaki alerjik hassasiyetleri, bu olguyu devamlı dile getirip buna şiddetle karşı çıkmaları –bu davranışta sosyal demokrat partilerin kendi içlerindeki sol kanada karşı geleneksel tutumlarına ters düşen sağ bir eğilim bulunması bir yana– hiç de boşuna olmasa gerektir.

Durum böyle ise, yani sola, sosyalizme belbağlamış insanlar legal siyaset platformunun sağladığı imkanlardan yararlanarak doğrudan siyaset yapmanın yollarını el yordamıyla bulmaya çalışıyorlarsa onlara yol gösterici olmak, hem onlara hem de demokrasi mücadelesine zarar verebilecek gelişmeleri daha vakit varken engellemek bizlerin önünde duran hayati bir görev olmaktadır.

ZORLUKLARI GÖĞÜSLEMEK

Kaldı ki, "sosyal demokrasinin daha solunda bir parti" konusundaki mevcut tartışmalar ve girişimler, hayatın kendisinin bu problemin çözülmesi doğrultusunda ilerlemekte olduğunu gösteriyor. Çünkü böyle bir partiye olan talep, ona olan toplumsal ihtiyaçtan doğuyor. Niye örneğin bir Şili'de legal bir sol parti kurulması girişimleri olmuyor da Türkiye'de oluyor? Çünkü orada partilerin tümü yasaklı ve geçmişteki legal burjuva partileri dahi varlıklarını illegal –ya da yarı-legal– olarak sürdürüyorlar. Ve dahi işçilerin, emekçilerin partileri illegalite şartlarında dahi yığınları birkaç gün içinde yüzbinlerle mobilize edebiliyorlar. Kısacası orada legal bir sol partiye ihtiyaç yok.

Buna karşılık Türkiye'de siyasi partiler aracılığıyla, kısıtlı da olsa legal siyaset yapmanın imkanları var. Ve bugün bu imkanlardan sadece burjuva partileri yararlanıyorlar. Öyleyse aynı imkanlardan –şayet hukuki, sosyal vb. şartlar elveriyorsa–

neden işçiler de, diğer emekçiler de yararlanmasın? Mevcut hukuki mevzuatın sınırlarını zorlayacak bir sol partinin oluşturulmasına neden teşebbüs edilmesin?

İzin vermezlermiş, üzerine giderlermiş, ağır baskı altında tutarlarmış... Bunların hepsi mümkün. Ama bütün bunların hepsi mevcut rejimin gerçek çehresinin bir kere daha gün ışığına çıkmasını sağlarlar ve son değerlendirmede demokratik hak ve özgürlükler uğruna verdiğimiz mücadelenin aktifine yazılırlar.

Mevcut anayasa ve diğer kanunlar altında eli kolu bağlı kalmaya mahkum bir sol partinin kurulması mevcut düzenin savunucularının da işine gelirmiş, böylece hem sosyalizm "ehlileştirilmiş" olurmuş, hem de dünya aleme Türkiye'de eksiksiz bir demokrasi bulunduğu izlenimi verilirmiş.

Hiç kendimizi aldatmayalım. Türkiye'de demokrasi var mı yok mu tartışmasında sol bir partinin olup olmaması "Batı" nın umurunda değil. İnanmayanlar Avrupa Konseyi Asamblesi'nin Nisan 1986 Türkiye oturumuyla ilgili belgelerine bir daha göz atsınlar. Türkiye'de demokrasi konusunda "Batı" nın hassas olduğu konular "işkence ve kötü muamele", "fikir suçlarına af çıkartılması", "sendikal özgürlükler", "DİSK, Barış Derneği, 12 Eylül öncesinde legal çalışan sol partiler hakkında açılan davalar" vb. konulardır. Almanya'da Komünist Partisi'nin yıllar boyu yasaklanmasına gıkını çıkarmayan "Batı"nın Türkiye'de demokrasinin kıstası olarak sosyal demokrasiden daha solda bir partinin olup olmadığına bakacağını sanmak biraz safdilliktir. Zaten gazetemizin geçen sayısında da gösterdiğimiz gibi Avrupa Konseyi için Türkiye'de, eksikleriyle de olsa demokrasiye dönülmüştür.

DEMOKRASİ MÜCADELESİNE GÜÇ KATMAK

Üstelik legal sol partinin varlığının ve fonksiyonunun bir önemli yanı da tam bu konuyla ilgili. Mevcut burjuva partilerinin en demokrat geçinenleri dahi demokrasi mücadelesinde eksik kalıyor, demokratik hak ve özgürlükleri bütün kapsamıyla ve radikal bir anlayışla savunmuyorlar. Çünkü demokratik hak ve özgürlüklerin geniş emekçi yığınlar tarafından benimsenmesinden, kitlelerin demokratik hak ve özgürlükleri fiilen kullanmalarından ürküyorlar. Oysa demokratik hak ve özgürlükleri en tutarlı ve kararlı bir şekilde savunanların, bunlar uğruna mücadeleyi 12 Eylül 1980 sonrasında da, en nankör şartlarda sürdürenlerin davranışlarına saygılı bir sol parti, diktatörlüğe karşı demokrasi mücadelesinde de azımsanmayacak bir eksikliği gidermiş olacaktır. Demokratik hak ve özgürlüklerin tok bir sesle ve en tam kapsamıyla savunulması, bunların çalışan yığınlara maledilmesi için mücadele verilmesi, Türkiye'de demokrasinin ne kadarının olup ne kadarının olmadığını gün yüzüne çıkaracak, mevcut rejimin gerçek yüzünü, onu görmek istemeyen herkese teşhir edecektir.

Kurulmasına izin verilse bile sol partinin elinin kolunun bağlı olacağı, sosyalizmi saptıracağı iddialarına gelince... Elbette kurulacak sol parti komünizmi, proletarya diktatörlüğünü savunacak, kendisinin Marksist-Leninist bir parti olduğunu ilan edecek değildir. Zaten buna gerek de yoktur, çünkü bunları yapan partiler vardır. Üstelik bu parti bugün yeraltında çalışan işçi sınıfı partilerinin yerine ikame edilmek için de düşünülmemektedir. Öngörülen sol partinin işlevi de, siyaset arenasında göreceği iş de farklıdır.

Bu parti bir yandan demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadele verirken öte yandan da sosyalizmin, sosyalist bir düzenin ajitasyon ve propagandasını yapacaktır. Önüne antiemperyalist, antimonopolist ve antişoven hedefler koyacaktır. Bunları talepler olarak yükseltecek ve emekçi yığınların bu talepleri benimsemeleri için çaba sarfedecektir. Örneğin bu partinin "büyük üretim araçlarının millileştirilmesi" gibi bir hedefi olacaktır. Böylesi bir hedefin legal siyaset sahnesinde bir parti tarafından dile getirilip savunulması az şey midir? Buna mümasil daha pekçok hedef vardır. Bugün mevcut legal partiler yelpazesinin en solunda yer alan partiler dahi NATO'dan çıkmak gibi Türkiye halkı için son derece hayati olan bir talebi dile getirmemektedirler.

Böylesi bir parti emekçilerde, "parlamenter hayallerin" yaygınlaşmasına ve etkinleşmesine yol açarmış! Legal parti elbette seçimlere katılacak, elbette parlamentoya girmeyi hedefleyecek. Ama bunlar onun biricik görev alanı ve hedefi değil ki. Bu parti, başlıca, yığınların siyasi mücadeleye, kendi toplumsal kurtuluşlarını da bilerek ve hedefleyerek katılmaları, örgütlenmeleri ve bilinçlenmeleri için çaba gösterecek. Üstelik işçilerin, emekçilerin "parlamenter hayallere" kapılmalarını önlemek de bizlere, işçi sınıfının partilerine düşüyor.

SOL PARTİ VE LEGALE ÇIKMAK

Sol bir parti kurulması yerine Cunta'nın yasakladığı sol partilerin legale çıkmaları için mücadele vermek daha doğru olmaz mı?

Önce sorunun bu şekilde takdim edilmesi doğru olmaz. Çünkü sözü edilen sol parti, mevcut ve illegalde çalışmakta olan sol partileri ikame etmek için kurulmuyor. Üstelik kurulacak sol partinin taleplerinden birisi de –demokratik haklar kapsamı içinde– yasaklanmış sol partiler üzerindeki yasağın kaldırılması olacaktır. Böylece bu partilerin

legale çıkmaları toplumda daha çok yankı bulacak bir imkana kavuşacaktır. Yani legal bir sol partinin kurulması legal çalışmaları yasaklanmış partilerin legale çıkmalarını daha da kolaylaştırıp, çabuklaştıracaktır.

Bir başka şekilde ifade edersek, legal bir sol parti, çalışmalarını illegal sürdüren Marksist-Leninist partilerin legalite kazanma çabalarının önünde bir engel teşkil etmediği gibi, bu partilerin gelişmelerine barikat da olmaz. Aksine içinde bulunduğumuz şartlarda legal sol parti emekçilerin sosyal kurtuluş mücadelesine katkı getirir, işçi sınıfı partilerinin güçlenmelerine, proletaryanın siyasi birliğinin sağlanmasına ve komünistlerin toplumdaki öncü misyonlarının pekişmesine yardımcı olur. Çünkü işçiler, emekçiler, çalışan kitleler arasında sosyalizmin ajitasyon ve propagandası ne ölçüde yaygınlık kazanırsa, emekçi insanlar, esas sahibinin kendileri olacağı bir düzeni ne ölçüde somutlayıp benimserlerse, işçi sınıfı partilerinin yığınsallaşmaları için şartlar o ölçüde elverişli hale gelir. Öyleyse Marksist-Leninistlerin, legal bir sol parti oluşturulması girişimlerinden tedirginlik duymamaları, tersine böylesi girişimleri teşvik etmeleri ve partinin *SAĞLIKLI* bir yapıda oluşturulması için yardımcı olmaları gerekir.

Türkiye faşist bir rejim altında iken nasıl olacak da sol bir partinin kurulmasına izin verilecek? Bir yandan 12 Eylül 1980 darbesiyle gelen faşizmin hükmünü sürdürdüğünü ifade ederken, bir yandan da sol bir partinin oluşturulmasını savunmak çelişkili olmuyor mu?

Önce de belirttik, ne olacağı henüz belli değil. Görüşmeler, tartışmalar sürüyor. En hızlı girişimci Aybar bile henüz "İrtibat Komitesi" kurma aşamasında. Ve bize kalırsa parlamenterizmi savunan, antisovyetik, sözde "sosyalist" bir partinin kurulması hem burjuvazinin işine gelir, hem de Evren ve hempaları böylesinden büyük bir rahatsızlık duymazlar. Sonuçta faşist rejim de böyle bir parti var diye faşist olmaktan çıkmaz.

Ama bizim savunduğumuz türden bir sol partinin oluşturulmasına gelince işler değişir. Böylesinin oluşturulmasının da, örgütlenip gelişmesinin de önüne her türlü engelin dikileceği besbellidir. Ve gelişmelerin nasıl bir yol izleyeceğini toplumdaki demokrasi güçleriyle, demokrasi düşmanları arasındaki genel mücadelenin şartları, mevcut dengeler ve bu dengelerin gelişme seyri belirleyecektir.

Kısacası sol parti girişimleri, faşizme karşı sürdürülmekte olan demokrasi mücadelesinin bir parçası, bir bileşenidir. Faşist yönetim varlığını sürdürmektedir ama bir yandan da hızla tecrit olmaktadır. Hep altını çizdiğimiz gibi faşizmi altedebilmenin başta gelen şartlarından birisi, onun gerçek yüzünü devamlı teşhir etmek ve diktatörlerin toplumda alabildiğine tecrit olmalarını sağlamaktır. İşte sol parti girişimleri bu sürecin daha da geliştirilmesine, faşizmin omuzlaya omuzlaya geriletilmesine hizmet etmektedir. Girişimlerin olumlu yönde gelişmesi engellense de, engellenmese de bu böyledir. Engellendiği takdirde hem Türkiye halkı, hem dünya kamuoyu varolan rejimin gerçek yüzünü bir kere daha görmüş, demokrasiye dönülmekte olduğu iddialarının riyakarlıktan başka birşey olmadığı bir kez daha gün yüzüne çıkmış olacaktır. Girişimler somut meyvesini verdiği taktirde ise, bu demokrasi güçlerinin faşizme karşı mücadelelerinde çok ciddi bir kazanım anlamına gelecek ve diktatörlüğün sonu iyice yaklaşacaktır.

Sorun genel hatlarıyla böyleyken ve daha önemlisi hemen her eğilimden solcular, sol parti girişimleri, en azından böyle bir partinin oluşturulması tartışmaları ve görüşmeleri içinde yer almışlarken, ideolojik çizgisi önceki dönemlerdeki partilerden daha geri seviyede olan bir sol partinin kurulmaması gerektiği* gerekçesiyle mevcut girişimlere

(Devamı 15. sayfada)

---

* "...TİP ve TSİP'in kapatılmadan önceki ideolojik çizgilerinden daha geri bir çizgide legal bir sol parti kurulamaz." (Atılım, 15 Haziran 1986, s. 5) ibaresi Ekim 1981 tarihinde Cunta'nın, tüm siyasi partilerin kapatıldığını ifade eden emirnamesinden sonra TİP'in ve TSİP'in ideolojik çizgilerinin değiştiğini açıkça ima ediyor. Bizim baştan beri bilimsel sosyalizm içinde gördüğümüz TİP'in ideolojisinde ne gibi değişiklikler olduğu konusunda açıklama yapmak, kuşkusuz öncelikle TİP'li yoldaşlara düşer. TSİP'e gelince:..

Bir partinin ideolojik çizgisini belirleyen başlıca, onun programı, diğer yazılı belgeleri, Marksizm-Leninizme ve proletarya enternasyonalizmine bakış açısı, sosyalizmin belli başlı meselelerini nasıl değerlendirdiği ve tüm bunlara ilişkin somut politikalarıdır. Değil sadece TSİP'liler sanırız hakşinas tüm solcular Cunta'nın tüm partilerin kapatıldığını ilan ettiği 1981 Ekim'inden bu yana TSİP'in ideolojik hattında değişiklik olduğunu gösterebilecek tek bir yazılı belge, tek bir politik faaliyet olmadığını bilirler. Bu durumda TSİP'in ideolojisinde nasıl bir değişiklik olduğunu *BELGELERE DAYANARAK* kanıtlamak, bu sözleri edenlere düşer. Kanıtlayamazlarsa ne yapılması gerektiğini sanırız kendileri de iyi bilirler.

Aynı ibarede yer alan "kapatılma" kelimesi de dikkati çekecek kadar ilginç. Üstelik "12 Eylül 1980 öncesi yasal olarak kurulmuş TİP, TSİP halen kapalıdır." (Yol ve Amaç, Nisan 1986, s. 12) ibaresi, bu ilginçliği daha pekiştiriyor. Bir partinin fiilen ortaklaşa iş yaptığı diğer iki partiyi "kapalı" olarak nitelendirmesi olsa olsa dil sürçmesidir. Diyeceğiz demesine de, bu kelimenin böylesine yaygın kullanılması —daha önceleri de kullanılmıştı aynı kelime— ister istemez, bir bilinç altının dışa vurması mı diye düşündürüyor kişiyi. Üstelik aynı terminoloji, ayrım gözetmeksizin kullanılacaksa "kapatılmış" partilerin en eskisi TKP'dir.

Ayrıca, bu terminolojinin daha da tatsız bir yanı var: Aynı kelimenin hem savcılık iddianamesinde, hem de burjuva basında kullanıyor olması...

Devletin İtibarı!

Bülent Ecevit, Avrupa Parlamentosu'nun Haziran sonunda İstanbul'da yaptığı toplantıya ilgi göstermedi. Sosyalist gurubun, siyasal partiler ve demokratik kuruluşlar temsilcileriyle yaptığı seminere ve gurubun akşam yemeğine, davetli olduğu halde katılmadı.

Avrupa Parlamentosundaki sosyalistlerin Türkiye'deki insan hakları ihlaliyle, işkencelerle ve demokrasinin temel kurallarına ilişkin sorunlarla yakından ilgilendikleri ve bazen Parlamentonun komünistler kanadıyla işbirliği yaparak olumlu tavır aldıkları biliniyor. Ancak buna rağmen Parlamentonun İstanbul'da toplantı yapması başlı başına olumsuzluktu; Türkiye'deki rejime "olumlu" yaklaşmak anlamına geliyordu ve bu nedenle Konsey'de komünistler, sosyalistler ve radikaller buna karşı çıkmışlardı, buna rağmen çoğunluk kararı gereği toplantı İstanbul'da yapılınca Avrupa Konseyi'nde Türkiye'de demokrasi olmadığına inanan sosyalistler bu toplantıyı Türkiye'deki demokrasi güçleriyle dayanışma amacı doğrultusunda değerlendirmek istediler.

Bu açıdan Bülent Ecevit'in sosyalist gurubun davetine katılmaması Konsey'in bu oturumla Evren-Özal Türkiyesi'ne "demokrasi beratı" vermesini protesto etmek olsaydı, bu tutum ilkesel bir yaklaşım olarak görülebilir, hatta (toplantının "yersizliğini" göze batırması bakımından) bu tavrı onaylamak bile mümkün olabilirdi. Ancak Ecevit, sosyalist gurubun yemeğine katılsaymış, herşeyi açıkça söylemek, Türkiye'de demokrasi konusunda "kaygı verici gelişmeler olduğunu belirtmek zorunda kalırmış". Görüldüğü gibi Ecevit –dışarıya karşı Türkiye'nin itibarını zedelemek– gibi bir sonuç doğuracağından olacak, böyle bir tutumdan kaçınmıştır, tıpkı 12 Eylül'den beri "dışarıya verdiği" demeçlerde ihtiyatı elden bırakmadığı gibi...

Böyle düşünüp davranan ve böyle düşünüp davranmayı demokrasiyi savunmakla bağdaştırmaya çalışan yalnız Ecevit olsa, üstünde durmaya değmezdi. Sağ ideolojide "kol kırılır yen içinde" biçimiyle ifadesini bulan bir sakat anlayış ne yazık ki, tüm sosyal demokraside, hatta ilerici nitelikli pek çok politikacı, bilim adamı, sanatçı-yazar aydınımızda da mevcuttur. "İçeride devlete karşı demokrasiyi, dışarıya karşı devleti –ya da itibarını– savunmak" şeklinde özetleyebileceğimiz ve 12 Eylül'den bu yana sayısız örnekleriyle karşılaştığımız bu sakat tutumun demokrasi mücadelesine zarar verdiğini, buna karşılık 12 Eylül'ü tezgahlayan, ona destek sağlayan ve onu bugünkü şekliyle kurumlaştırıp yaşatmak isteyen güçlerin ekmeğine yağ sürdüğünü söylemek abartma olmayacaktır.

FAŞİZM VE ULUSLARARASI FAKTÖR

Faşist rejimlerden ve kanlı diktatörlüklerden kurtulmanın önşartları, rejimi içerde ve dışarda tecrit etmektir. Bu tecridin dış bölümü küçümsenemez. Her ne kadar bir ülkedeki faşist diktatörlük esas olarak iç dinamikle alaşağı edilebilirse de, onu uluslararası arenada yalnız, desteksiz bırakmak, iç dinamiğe yardımcı olan en ciddi unsurdur. Demokrasi mücadelesi için bu nokta stratejik önemdedir ve doğruluğu yüzlerce defa kanıtlanmıştır. Bunun demokrasiyi "dışardan beklemek" gibi bir yönü yoktur, tersine, kendi halkından ve ulusundan tecrit olmuş bir rejimin, varolma imkanlarını "dışarda bulmasının" önüne geçmek gibi hayati bir önemi vardır. Esasen, sadece faşizm değil, halk düşmanı bütün rejimler, er veya geç, belli bir süre sonra kendi halkından ve ulusundan tecrit olmaktadırlar, onların devamını sağlayan "dış güçler" ve bunların ülke içindeki uzantılarıdır. Şili'nin kanlı faşist diktatörlüğüne bakalım: Rejimin ülke içinde tek bir desteği bulunmamaktadır. Tecrit olmuş bu rejimi ayakta tutmaya Şili ordusunun gücü yetmez. Rejim, başta ABD olmak üzere emperyalist güçlerin ekonomik, askeri ve siyasi destekleriyle ayakta durmaktadır. İçerde yapayalnız ve halkın "çarpraz" ateşi' altında kıvranan ırkçı-beyaz Pretoria rejimi ABD'nin ve Avrupa'daki müttefiklerinin ekonomik ve siyasal desteği ile kan dökmeye devam etmektedir. Salazar ve Franko Portekiz ve İspanya halklarının desteğiyle değil, uluslararası dayanakları sayesinde 40 yıl saltanat sürdürebildiler. Peki ya Yunanistan'da? Papadopulos diktası, Bülent Ecevit çelik miğferini giyip Girne'ye çıktığı için mi yıkıldı? Elbette bu kadar komik değil! İçerde kendi halkından, dışarda Avrupa Birliğinden tecrit olduğu ve zamanla ABD desteğini de yitirdiği için yıkılıp gitti. Evren-Özal diktatörlüğünün de içerde halktan destek ummak gibi bir saflık içinde olduğu düşünülemez, ama "dış desteğe" ekmeksu kadar muhtaç olduğu, kendi varoluş şartlarını bunda gördüğü gün gibi ortadadır.

Faşizmi uluslararası planda da tecrit etmenin demokrasi mücadelesi bakımından taşıdığı önemi, kendi deneylerimize bakarak da takdir edebiliriz. Demokrasi güçleri olarak 12 Eylül rejimini uluslararası arenada ve özellikle de Avrupa'da yalnız bırakabilmek için, birlikte ve etkin bir çalışma kotardığımız söylenemez. Ama, sosyalistlerin ve devrimci siyasal güçlerin bu alandaki yetersiz gayretlerini bile 12 Eylül rejiminin ne denli ciddiye aldığı ve boşa çıkarmak için ne büyük çabalar harcadığı

kimsenin sırrı değildir. Rejimi dışarda yalnız bırakma gayretlerine, içerde rejimin ve rejim yanlısı güçlerin "vatan hainleri", "devletdüşmanları", "kansızlar" vb.gibi nitelemelerle saldırdıkları, Evren paşa ve generallerinin öfkeden kudurdukları unutulmamalıdır. Herşeye rağmen bu çabalarımızın sonuçsuz kaldığı, Avrupa ülkelerinde hükümetlerin ve kamuoyu güçlerinin Türkiye'deki rejime yaklaşımlarını etkilemediği ve içerde verilmekte olan demokrasi mücadelesine bir katkı getirmediği söylenemez.

Halbuki, içerde faşizme karşı olup da bunun mücadelesiyle şöyle veya böyle ilgilendikleri halde, bu demokrasi mücadelesine dışardan sağlanan katkıları reddeden ve çoğu zaman bu konuda rejimle aynı çizgiye düşen o kadar çok demokratımız var ki, B.Ecevit bunlardan sadece biridir. Örnekleri, basından, köşe yazarlarından, bilim adamlarına kadar çeşitlendirmek mümkündür. Bazen bizzat Evren'in kendisinin de bu gibi demokratlarımızın hissiyatına ve fikriyatına tercümanlık yaptığı, "biz demokrasiye, başkaları istediği için değil Türk halkı istediği için geçeceğiz" gibisinden sözler ettiği bilinmektedir.

İçerde yer yer, sözünü esirgemeden demokratlık yapanların, dışarda veya dışarıya karşı basiretini bağlayan, içerde söyleyip yaptığı demokratlığı "yabancılara" karşı yapmasını engelleyen bir ve aynı şeyi, içerde başka, dışarda başka görmesine yolaçan sebepler acaba nelerdir? Hatta, gerçekte böyle olmasalar bile böyle görünme ihtiyacını duymalarının açıklaması nedir?

İTİBARSIZ DEVLETE ATFEDİLEN İTİBAR

En başta söyleyelim, bu sebep "devletin itibarını her şeyin üstünde tutmaktan" başka bir şey değildir. Sanki "zamandan ve mekandan münezzeh" bir devlet vardır, bu devlet 12 Eylül'den önce ve sonra Türkiye'de olup bitenlerden bağımsızdır, hatta bu devlet, bugünkü rejimden ve demokrasi sorunundan da bağımsızdır, bu devletin başında Kenan Evren, dibinde işkenceci polis yoktur. İşte bu devletin "itibarı" herşeyin, hatta demokrasinin de üstündedir. Bu devlet ki, demokrasinin üstünden "silindir gibi" geçmiştir, onun elinde halkın can güvenliği kalmamıştır, insan minsan hakları(!) hak getirmektedir. Bu devlet bütün suçlarıyla kendi itibarını düşünmezken ve itibarsızlık, zillet ve rezalet içinde yüzerken, onun haysiyetsizliğini, ciddiyetsizliğini, ahlaksızlığını, hukuksuzluğunu dış dünyaya karşı örtbas etmek sosyal demokratlara mı düşmektedir?Düşünme, konuşma, örgütlenme, hak arama yollarını kapatan ve "çağdaş devlet" her ne demekse, ona ilişkin bütün işleyiş yöntemlerini dışlayan, bir düzine holdingden ibaret sınıfsal dayanağının çıkarlarını, ulusun çıkarları olarak egemen kılan bu devletin "itibarı" Evren'in, Özal'ın, Şahinkaya'nın, sayıp uzatmaya hiç gerek yok Türkiye'deki bugünkü rejimin itibarıdır.

Devlete atfettikleri hayali bir itibardan demokrasinin hatırı için olsun en küçük bir ödün dahi veremeyenlerin, devletin sınıfsal niteliğini göremediklerini, rejimden bağımsız bir devlet varsaydıklarını, devletin ellerini olup-biten kanlı serüvenlerden yıkayıp pakladıklarını söylemek istiyoruz. Tam tersine, onlar da bizim kadar biliyorlar bu melanet yaşamın, devletin elinden çıktığını. Asıl önemli olan da bu nokta zaten. Devleti savunurlarken, nasıl bir devleti savunduklarını bilmektedirler. Türk tarih geleneğinin uzantısı bir ideolojinin doğal sonucu olarak, bunun Kemalizmle birleşerek kemikleşmiş özel bir şekli olarak, hiç bir şeyi, hiç bir geleceği devletten bağımsız kavrama yeteneğinde değildirler. Dolayısıyla, savundukları "itibarı", bütün sonuçlarıyla birlikte savunmaktadırlar. Yarın aynı devlet geleneğiyle ama bu kez kendileri, demokrasiyi, sosyal demokrasiyi, hatta sosyalizmi (!) bile kurup idare edebilirler, bu inançtadırlar. Verili devletten bağımsız bir toplumsal gelecek varsaymak, onlar için kıyametin kopması demektir. Belki nasırlarından çekmemişlerdir bu devletten çektiklerini fakat, kendilerini buna layık bulmadıkları için rahattırlar. Her şeyi unutmaya razıdırlar çünkü özlemlerini ve demokrasi anlayışlarını bugünün siyasal sonuçlarını yaratan devlet güçleriyle uzlaşmaya ve onların ancak onlarla uzlaşılarak aşılabileceği inancına hapsetmişlerdir.

Kendini devlete ilişkin önyargılardan sıyıramamış ve Kemalist ideolojinin etkilerinden kurtaramamış, demokrasi, özgürlük, devlet vb. gibi olgular çevresinde dönen modern toplumsal ilişkileri kendi kültürü dışında kavrama alışkanlığı edinememiş, "dışarısı"dendi mi, "içerdeki" her türlü çelişkiyi sineye çekmiş bu politikacı, bilimadamı, sanatçı ve yazar geleneği, elbette biz bilimsel sosyalistlerin en yakınındaki müttefiklerdendir, özellikle bugünkü demokrasi mücadelesinde, beraber olduğumuz noktalar pek çoktur. Ama beraber olmadığımız noktalar da var. Tam da bunun için onları eleştirmek hakkını kendimizde buluyoruz. Birlikte halledeceğimiz o kadar çok sorunumuz var ki, ilişkilerimiz sürekli gündemde olacak.

Sözgelimi, demokrasi meselesiyle de ilintili olarak önümüzdeki dönemde toplumsal tartışma gündemini işgal edecek konulardan biri de Avrupa Ortak Pazarı'na girip girmemek olacaktır. Hep birlikte göreceğiz, "biz hallederiz" yaklaşımıyla bugün Avrupa'nın siyasal sorunlarımıza ilgisini "müdahale" sayan aydınlarımızın pek çoğu, sosyal demokrasiyle birlikte ama asla tekelci burjuvazinin hesapları açısından değil, demokrasinin güvenliği açısından, AET'ye katılmanın —tıpkı İspanya'da oldu-

ğu gibi– şampiyonluğunu yapacaklardır. Yani bugün, Türkiye'deki demokratik harekete dışardan sağlanan sosyal demokrat dayanışmaya karşı takınılan tavrın tam tersi bir tavırla.

DELİ ARLANMAZ SAHİBİ ARLANIR

Bir aileden hayırsız, ahlaksız, rezil birisi çıktığında halkımız o ailenin o kişiden dolayı duyduğu utanç için "deli arlanmaz, sahibi arlanır" der. Bu yerinde bir sözdür, çünkü utansa da, sıkılsa da aile bilir ki o deli kendisinindir. Sosyal demokratlarımızın da dışarıya karşı faşist rejimi gözetmeleri, onun rezilliklerini ele güne karşı göstermemeye çalışmaları, dış ilişkilerinde faşist rejimi "küçük düşürmemeye" çalışmaları da tıpkı buna benzemektedir. Niçin, çünkü sosyal demokratlar da kendilerini devletin içinde görmektedirler. Arsız ahlaksız kişinin mensup olduğu birim ailedir, faşist diktatörlüğün mensup olduğu birim ise Türk devletidir.

Ne var ki, o hayırsız evlatlar bir değil, beş değil, on değil.O ailenin ve de bu devletin o denli çok ahlaksız, namussuz evladı var ki, ailenin kendisi serapâ namussuzluktan ibaret. Aile, yani devlet, yani Evrengiller açısından hayırsız olan böyle demokrasi-memokrasi isteyen, yoldan çıkmış bir evlat: sosyal demokrasi. Üstelik de kendilerini hayırsız evlat Evrengillerin devletinin sahibi gören ve bu hayırsız evlada karşı müsamaha gösteren sosyal demokratların tersine, Evrengiller yolunu şaşırmış sosyal demokrat evlada karşı hiç de yumuşak değiller.

Elbette sosyal demokratların devlet konusuna Leninist öğretideki gibi bakmalarını beklemiyoruz. Ama hiç değilse başka ülkelerdeki fikirdaşlarına bakıp, burjuva demokratik devletle faşist devlet ayırımını iyi kavramalarını ve içeride iyi-kötü demokratlık yaparken, dışarıya karşı ilişkilerinde faşist devlete sanki faşist değilmiş de, ufak-tefek bazı kusurları olan kendilerinden birşeymiş gibi sahiplenmesinler.

SÜFLİ BİR İDEOLOJİ: MİLLİYETÇİLİK

Elbette sosyal demokrasinin dışarıya karşı devlete sahiplenmesinin altında bir de güçlü bir milliyetçilik yatmaktadır. "Türkiye'nin ulusal çıkarları" dendi mi, akan sular durmaktadır. Neymiş Türkiye'nin ulusal çıkarları? Eğer Türkiye'nin ulusal çıkarları Türkiye Cumhuriyeti' nin çıkarları ise, bu çıkarlar, bir avuç tekelci, holdingci parababasının süfli çıkarlarından başka bir şey değildir. Ve ne yazık ki, sosyal demokrasinin dışarıya karşı savunduğu bu devlet itibarı ve devlet çıkarları da başka anlama gelmemektedir.

Örnek mi? İşte size bir alay örnek. Örneğin Kıbrıs, Ege ve Yunanistan sorunu mu oldu. Sosyal demokrasi hemen devlete tam destek olur. Türkiye'de Ermeni katliamı yapılmadığı konusundaki kuyruklu yalanın da baş savunucuları arasında gene sosyal demokratlar yer alırlar.

Kürt sorunu mu? Sosyal demokrat yöneticiler açısından "Türk milleti bölünmez bir bütün"dür. Bu meseleyi kışkırtanlar büyük devletlerdir, solcular "bölücülük" yaparak emperyalizmin oyununa gelmektedirler. Self-determinasyon hakkı artık uluslararası diplomatik platformlarda bile vazgeçilmez bir hak olarak kabul edilirken, bizim sosyal demokrasimizin Kürtçe diline bile tahammülü yoktur. "İspanya'da özerk Katalonya'nın, özerk Bask'ın kendi hükümet konaklarına çektikleri kendi ulusal bayrakları, ana dillerinden eğitimleri, TV-radyo yayınları var, hiç değilse bu asgari demokratik hakları bile sosyal demokrat olarak savunmanız gerekmez mi? diye soracak, olursanız, "devletin ve milletin bütünlüğü ve esenliği"ile karşılaşırsınız...ilh.

Bütün bunları şovenizme kadar varmış bir milliyet-devlet ve bayrak vb. kavramlarının yansımalarından başka bir anlama gelmemektedir. Ve ne yazık ki, cumhuriyet kurulduktan 60 yıl sonra bile gelinmiş nokta budur.

BİLİMSEL SOSYALİSTLERE DÜŞEN GÖREV

Türkiye önümüzdeki süreçte büyük olaylar yaşayacaktır, büyük altüstlüklere sahne olacaktır. Sosyal demokratlara ve hatta kimi ilericilere kadar sinmiş küflü ve tutucu değer yargılarının, daha doğrusu önyargıların yıkılması, çağdaş inançların ve ölçülerin gelişip yaygınlaşması ancak bu olağanüstü hareketli yıllarda mümkün olabilecektir. Bu süreçte bilimsel sosyalizmin vereceği mücadele elbette ki belirleyici nitelik taşıyacaktır. İşte bu nedenle, işçi sınıfının dünya görüşünün ve enternasyonalist öğretisinin Türkiye'deki temsilcilerine büyük görevler düşmektedir. Şimdilik azız, güçsüzüz diyerek bu doğruları ve değer yargılarını savunmayı ikinci plana itmek düşünülemez. Bilimsel sosyalistler sadece genel doğruları değil, aynı zamanda o genel doğruların kendi ülkelerindeki özgül yansımalarını da cesaretle inatla, ısrarla savunmak göreviyle yükümlüdürler.

Bu nedenle, ısrarla, inatla, yorulmak bilmez bir azimle Türkiye'de tabuların üzerine yürüdük ve bu konuda küçümsenmeyecek yollar aldık. Bundan sonra önümüzdeki sürece yön verebilmenin, yani bilimsel sosyalizmi Türkiye'de belirleyici ve sonuç alıcı bir etkililiğe ulaştırmanın önkoşulu genel doğrularımızı ülkenin özgül gerçekleriyle bütünleştirip tabuların üstüne üstüne gitmeye devam etmektir. Çünkü doğrular onlara sahip çıkmanın ısrar derecesi ölçüsünde hayata geçirilebilir, yaygınlaşıp geniş kabul görebilir. Ve ancak bu şekilde düşünce, maddi bir güç haline dönüşüp nihai zafere ulaşabilir. ■

POLONYA BİRLEŞİK İŞÇİ PARTİSİ 10. KONGRESİ YAPILDI

Sosyalizmin Kazanımları Geriye Döndürülemez

Polonya Birleşik İşçi Partisi 10. Kongresi Haziran ayı sonunda yapıldı. 9. ve 10. Parti Kongreleri arasında geçen sürede, ülkede gergin gelişmelerin ama aynı zamanda sosyalizmin kökleşmesi açısından somut kazanımların da yer aldığı belirtilen Kongreye, Komünist ve işçi partileri ile, diğer ilerici, demokrat parti, hareket ve örgüt temsilcilerinin oluşturduğu 107 delegasyon konuk oldu. Kongre'ye katılan SBKP MK Genel Sekreteri Mikhail Gorbaçov konuşmasında Polonya ve uluslararası durumla ilgili gelişmelere yer verdi. Aşağıda M.Gorbaçov'un PBİP Kongresinde yaptığı konuşmadan özetler sunuyoruz.

"Yoldaşlar! Polonya'nın dostları da düşmanları da, Parti Kongrenizin, ülke tarihinin sorumluluk taşıyan bir döneminde yapıldığını bilmektedirler. Kongrede ideolojik politik olarak keskinleşen karşılaşmanın ve durumun normalleşmesi için zor ve zahmetli mücadelenin yeraldığı dönemin bilançosu yapılıyor ve bundan sonraki gelişmeler için perspektif çiziliyor.

Olayların sınıfsal içeriği her zaman, herkese açıkça gözükmeyebilir. Fakat bu, meselenin özünü değiştirmiyor. Çünkü nihayetinde, bu mücadelede söz konusu olan, Polonya'da sosyalizmin varlığını sürdürmekti. Ve Sosyalist Polonya dayandı; devrimci kazanımlar savunuldu. Asıl sonuç budur ve bu sonuçla, Parti kongrenize geldiniz gene bu sonuçtan dolayı bugün hakkıyla kutlayabiliyoruz.

Tarih, kuşkusuz PBİP yönetimine, binlerce Polonyalı komüniste ve ülkenin partili ve parti üyesi olmayan tüm yurtseverlerine, dost ve müttefiklerin dayanışmasıyla, ülkeyi içinde bulunduğu dramatik durumdan kendi gücüyle çıkarttığı ve sosyalizmin düşmanlarının saldırısını püskürttüğü için müteşekkir olacaktır...

"Parti Kongreniz bir kez daha göstermiştir ki, Polonya Birleşik İşçi Partisi, Polonya toplumunu birleştirme ve ülkeyi ekonomik, sosyal ve kültürel gelişme yolunda ileriye götürme yeteneğine sahip öncü güçtür.

Polonya'nın güçlü, bağımsız bir sosyalist devlet, topluluğumuzun aktif bir üyesi ve sağlam bir parçası olması yolundaki öngörü ve planlarınızın başarısına yoldaşça ilgi duyuyoruz. Bu Polonya halkının ve ortak eserimizin öz çıkarları gereğidir.

Polonya ve SSCB'nin, bu Avrupalı en büyük iki sosyalist devletin sıkı işbirliği ve ittifakı, ülkelerimizin verimli gelişimiyle Avrupa'da barış ve istikrarın tartışılmaz ön şartıdır.

Sovyet yurttaşlarının savaş sonrası yıllarda da yanınızda olmaları, ülkenizi desteklemeleri ve ona güçleri elverdiğince yardım etmeleri bu yüzdendir. Bu, krizin en keskin olduğu, emperyalist çevrelerin Polonya'yı yalan sellerine boğduğu ve ekonomik "yaptırımlar"la ezmek istediği sırada da böyle oldu...

"Yoldaşlar, Polonya Birleşik İşçi Partisi 10. Kongresi kolay anlaşılır nedenlerle, tüm komünistlerin, bütün dünyadaki geniş siyasi çevrelerin özel dikkatini üzerine çekiyor. 1970'li yıllardan 80'li yıllara geçişte toplumunuzu sarsan kriz, tezatlarını da açığa vurdu. Bu, aynı zamanda her iki sistemin günümüzdeki mücadelesinin karmaşık niteliğinin tümüne açıklık getiriyor ve sosyalizmin gelişmesinin asla basit olmayan bir dönüm noktası aşamasında karşı karşıya kaldığı problemleri ciddi biçimde gün ışığına çıkarıyordu. Bu yüzden Polonya krizinin dersleri sadece Polonya komünistleri açısından önem taşımıyor.

Bizce, ilk ve en önemli ders şudur ki, olaylar ne denli karmaşık, ne kadar çok yönlü olursa olsun, şu olguyu gözler önüne sermiştir: Sosyalizm derin kökler salmıştır ve ülkelerimizin emekçileri, sosyalizmin olmadığı bir hayatı tasavvur edememektedirler. Bu, aynı zamanda sosyalist kazanımların geriye döndürülemeyeceği anlamına da gelir. Yoldaş Jaruzelski'nin raporunda belirtildiği gibi Marksizm–Leninizm'in fikirleri ulusun kan damarlarına girmiş, sosyalist değerler ve normlar toplumsal bilincin ayrılmaz öğeleri olmuştur.

Sosyalizmin bugün –politik, ekonomik, kültürel ve savunma çıkarlarıyla birbirlerine sıkıca bağlı müttefik ülkelerde somutlanan– uluslararası bir gerçeklik olduğu tam anlamıyla doğrulanmıştır. Sosyalist düzene el kaldırmak, onu dışarıdan yıkmayı denemek, şu veya bu ülkeyi sosyalist topluluğun dışına çekmek, yalnızca halkların iradesine karşı gelmek değil, aynı zamanda tüm savaş sonrası düzene ve barışa karşı fırtınalar koparmak anlamına gelir.

Diğer önemli bir sonuç, sosyalist toplumun yaşayan damarlarına ilişkindir. Bu da, işçi sınıfı ve onun partisinin konumu ve rolü, aralarındaki sağlam organik bağın önem derecesidir.

Bu sorunun teorik olarak ABC'si bilinir. Tarih tekrar göstermiştir ki, sadece işçi sınıfı, sosyalist inşanın girişimcisi, esinleyicisi ve esas gücüdür ve sadece onun partisi halk kitlelerinin enerjisini seferber etmeye ve bunu yeni bir toplumun şekillenmesine yöneltmeye muktedirdir.

Ülkenizin işçi sınıfı ve Partiniz, halk iktidarının kazanımlarından hakkıyla gururlanabilir. Savaşı izleyen kırk yılda, nispeten kısa bir zamanda, kapsamlı sosyalist yapılanmalar gerçekleştirildi ve Polonya yurtseverlerinin yüzyıllardır özlediği, ülke bağımsızlığının teminat altına alınması, sağlam ve adil sınırlar hedefine ulaşıldı... PBİP yöne-

timi altında Polonya'nın işçileri, köylüleri ve halk aydınları yıkıntıdan çıkıp, modern bir sanayi temeli yarattı, tarihi anıtlar tekrar yapıldı, ulusal kültür korundu ve yeni değerlerle zenginleştirildi. Bu inşa çalışmanıza yapısal katkıyı müttefik partiler tamamladı.

Bu Parti Kongresinde ifade edildiği gibi, Polonya krizi, asla işçinin sosyalizme karşı protestosu değildi. Bu, herşeyden önce sosyalizmin sancı veren bozulmasının pratikte işçi sınıfı tarafından reddiydi. Sosyalist Polonya'nın iç ve dış düşmanları bu reddedişi, kendi amaçları için kötüye kullanmasını bildiler. Kendilerine riyakarca "Polonya halkının dostları" diyenlerin Batı'da ne için çalıştıkları biliniyor. Polonya ulusunun kaderi onları hiç ilgilendirmiyor. Onlar için sözkonusu olan sosyalizmi çözmek ve sosyalist kazanımları yoketmektir. Onlar için Pratikte geçerli olan; Polonya'da durum ne kadar kötüye giderse, o kadar iyidir.

Bu, bize, sosyalizmin, tarihsel açıdan yeni, başarılması zor bir eser olduğu emperyalist güçlerin direnmesine rağmen kendisini kabul ettirmesi ve emperyalizmin ekonomik, siyasi-propaganda ve askeri baskılarına karşı koyması gerektiğini hatırlatan bir derstir. Ve nihayet geride bıraktığımız dönemden çıkarılan deneyler, sosyalizmin siyasi sistemini oluşturan temel prensiplerden subjektif sapmanın ne kadar tehlikeli olduğunu, parti ve devlet yaşamı normlarının zedelenmesinin sosyal ve ekonomik politikada hesaplama hatasının ne kadar tehlikeli olduğunu da gözler önüne seriyor.

Böyle sapmalara karşı en güvenilir garanti, Marksist-Leninist öğretinin yaratıcı bir şekilde geliştirilip uygulanmasının yanında partinin işçi sınıfıyla, en geniş emekçi yığınlarla sıkı bağlara sahip olmasıdır.

Parti'nin, halkın gereksinimlelerini açık seçik tanıyıp, her çığırda ülkenin olanaklarını ayrı ayrı saptayıp geleceğe cesurca yollar açtığında, canlı ve sarsılmaz bir gerçeklik olmuş böylesi bağlardır sözkonusu olan.

Diğer yandan şu da gerçektir ki eğer her bilinçli işçi, her emekçi, hayattan bekledikleriyle parti politikası arasında bağlantı kurabilirse, kendisini partinin iradesinin basit bir aleti gibi hissetmez, tam tersine parti karar taslaklarının hazırlanmasında ve onların gerçekleştirilmesinde aktif olarak görev alır.

Bizce, evrensel, uluslararası önemi olan bir sonuç daha vardır. Sosyalist devrim, toplumun çok yönlü ilerlemesinin yolunu açar. Fakat bu, ilerlemenin otomatik olarak yürüyeceği, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin her zaman birbirine uygun düştüğü anlamına gelmez. Üretimin, bilimin, tekniğin ve kültürün ve insani kişiliğin gelişmesi bizzat toplumun örgütlenmesinde yeni talepleri getirir. Gündemde artık sosyalizmin kendi temelinde sağlam yenilenme sorunu yatıyor. Aksi halde toplumsal yaşamda tıkanmalar, durgunluklar görülmeye başlar, sosyal ve ekonomik problemler tehlikeli boyutlara ulaşabilirler."

Mikhail Gorbaçov, PBİP 10. Kongresinde yaptığı konuşmada gezegenimizde barışı sağlamanın, nükleer yok olma tehlikesini ortadan kaldırmanın tüm ulusların en önde gelen görevi olduğunu belirterek, ülke içi sorunların dikkatleri hiç bir zaman uluslararası sorunlardan uzaklaştırmaması gerektiğini kaydetti. M.Gorbaçov, Sovyetler Birliği ve Varşova Paktı'nın nükleer silahsızlanma yolundaki somut önerilerini tekrarlarken, ABD yönetiminin SALT–2 ve diğer Sovyet-Amerikan anlaşmalarını ortadan kaldırmaya kalkışan olumsuzluğuna işaret etti. Yaşama hakkı ile gelişme hakkı arasındaki koparılamaz bağın günümüz koşullarında kendisini her zamankinden daha güçlü biçimde duyurduğunu kaydeden M. Gorbaçov sözlerini şöyle sürdürdü:

"Zıt eğilimlerin, global olarak, birbiriyle girift ilişkiler oluşturduğu ve birbiriyle çarpıştığı olağanüstü karmaşık bir çağda yaşıyoruz. Sosyal devrimler ve tarih sahnesinden kaybolan güçlerin şiddetli mukavemeti, bilimsel–teknik ilerlemenin kasıp kavuran dalgası ve bunun yeryüzünde yaşamı tehdit eden ters yönü, bilim ve tüm sanat alanında görülen başarılar ve emperyalizmin getirdiği "kitle kültürü" bozulması, arka plandaki yokluğun önündeki lüks ve bolluğun ortasında açlık, yön değiştiren bağımlılık ve yakınlaşmanın güçlü trendi, bugünkü dünyada devlet grupları ve ülkeler arasındaki düşmanlık ve yabancılaşma... Tüm bunlar pekçok insanda ruh dengesizliği ve gelecekten korku yaratıyor. Kuşkucu insan ve bunun toplumsal pratikte korunması, partilerimizin toplumsal gelişmenin günümüzdeki sorumluluk taşıyan kesitinin şiarı olmuştur. Biz halkların gerçek çıkarına, barış, sosyal adalet ve insanlığın ilerlemesine hizmet eden herşeyi destekliyoruz. Bu amaca ters düşen herşeyden uzak duruyoruz." ■

GÜNEY AFRİKA KOMÜNİST PARTİSİ 65 YAŞINDA

«Parti Yok Edilemez»

Güney Afrika'da verilen çetin mücadelenin yılmaz savaşçısı Güney Afrika Komünist Partisi 65. yılını geride bıraktı. 36 yıldır mücadelesini illegalite koşullarında sürdüren Güney Afrika KP'nin kuruluş yıldönümü dolayısıyla, partinin merkez yayın organı *Umsebenzi*'de (3/86) yayınlanan yazının çevirisini sunuyoruz:

30 Temmuz 1921'de kurulan Partimizin 65. yıldönümü yoğun devrimci eylem ve mücadele içerisinde kutlanıyor. Protestoyu kanla bastırmaya çalışan Botha rejimi, direnişi tümüyle ezmek için gaddar adımlar atmaktadır. Her zamanki gibi isterik bir şekilde, bütün kötülüklerden Partimizi ve ANC'yi sorumlu tutuyor. Irkçı devletin bize ve müttefikimize yöneltttiği bu şiddetli saldırganlık, egemen sınıfların kuruluşumuzdan beri göğüslemek durumunda bulunduğumuz karaçalmalarının bir parçasıdır. Bu saldırılara en iyi cevabı, bugün, var oluşumuzun 65. yılında, Partimizin şanlı mücadele tarihi veriyor. Gerçekte, halkımızın, düşmanın bu antikomünist saçmalıklarını daima reddetmiş olmasının nedenleri açıktır. Onlar, komünistleri, mücadelenin bu şerefli yılları boyunca fedakarlıklarımızdan ve yaptıklarımızdan tanıyorlar. Onyıllardır Partimizi seçkin yurtseverlerin ve savaşçıların örgütü olarak biliyorlar. Bu savaşçılar arasında, Bill Andrews, SP Bunting, Jimmy La Guma, Johannes Nkosi, Moses Kotane, JB Marks, Bram Fischer, Dora Tamana, Govan Mbeki, Ray Alexander, Yusuf Dadoo, Moses Mabhida, Joe Slovo, Ahmet Kathrada, Joe Ogabi ve diğer pekçokları var.

Halkımız bizi, ulusun her kesiminden işçileri temsil eden bir örgüt olarak tanıyor. Komünistleri ulusal kurtuluş hareketine hükmedenler olarak görmek bir yana, Parti'nin daima ANC'yi, sendikal ve demokratik güçleri kuvvetlendirme çabasında olduğunu biliyorlar. Komünistleri kapı ardında gizli çalışanlar olarak görmek bir yana, onları yıllardır ülke çapında ve yerel bütün mücadelenin tam ortasında kendilerinin yanıbaşında buluyorlar. Aynı şekilde silahlı mücadelenin başlamasıyla birlikte, Partimiz en ön safta yerini alıyor, kadrolarımız, Umkhonto ve Sizwe saflarında kendilerini gösteriyorlar.

Halkımızın, Partimizi sevmesi ve sayması işte böylesi güçlü nedenlerdendir. Kitleler, her zaman için onların haklarını savunanlara; baskıya, sömürüye son verilmesinin ve sosyalist bir Güney Afrika'nın yolunu gösterenlere; altmış yılı aşkın bir süredir, halkın gerçek çıkarlarına sadece sözle sahip çıkmayıp, bunu eylemleriyle de kanıtlayanlara kulak veriyorlar. Herşeyden öte, halk, tarihimize baktığında ezenlerin komünistlerden ne kadar korktuğunu ve onlara nasıl saldırdığını görüyor mu? 36 yılı yasaklanmış bir örgüt olarak geçen, 65 yıllık savaşla dolu mücadele tarihine bakarak, Partimizin ülkemizin sömürülen yığınları arasında sahip olduğu itibara şaşmamak gerek!

Partimizin, orak ve çekiciyle, şimdi tüm Güney Afrika'da ANC bayraklarıyla birlikte dalgalanan kızıl bayrakları devrimci zamanın geldiğini gösteriyor. 65. yılımızda düşman silahlarının üstünde dalgalanan bu kızıl bayraklar Parti'nin ayakta olduğuna ve halkımızın yüreğinde yaşadığına; düşmanın Parti'yi yasaklamakla ya da en seçkin liderlerimizden bazılarını hapsetmek, katletmek ya da sürgüne göndermekle bizi yıkamadığına, Partimizin tarihi misyonunun Güney Afrika'da kök salmaya devam ettiğine kanıttır.

Partimiz büyüyor. Saflarımıza işçilerin genç kuşağı, gençlik, devrimci aydınlar katılıyor. Tarihimizde daha önce görülmedik ölçüde güçlü, örgütlü ve devrimci sürece damgasını vurmaya hazır olan işçiler, büyük sayılarla Parti'ye geliyor.

65. yılımızda, işçilerin yükselttiği kızıl bayrağımız, Partimizi ve onun geleneklerini kuranlara şükran ifade ederken, bizi yerine getirilmesi gereken görevleri tamamlamaya çağırıyor, zaferin mutlak olduğunu söylüyor!

Yaşasın GAKP ve ANC'nin Birliği!

Yaşasın Güney Afrika KP! ■

Özal'ın Kıbrıs Gezisi ve NATO'cu Tezgah

Turgut Özal'ın 2-4 Temmuz tarihleri arasında Kıbrıs'a yaptığı ziyaret adada ve dünya kamuoyunda tepkilere yol açtı. Yunanistan KP merkez yayın organı Rizospastis'te Özal'ın gezisi öncesinde, şu noktaların altı çiziliyordu:

● Türk başbakanının bu ziyaretten amacı nedir ve niçin bu zaman seçilmiştir?

Bu yeni Türk yayılmacı meydan okuması ve BM Genel Sekreterinin önerisinin 5 Haziran'da F. Almanya eski başbakanı Schmidt tarafından Atina'da bir basın toplantısında çok açık biçimde ifade edilmişti: Yunan–Türk anlaşmazlığı NATO gözetiminde görüşmeler yoluyla çözülmeliydi ve arabulucu olarak da (NATO Genel Sekreteri)

Lord Carrington öneriliyordu.

Burada, emperyalist NATO politikası Kıbrıs'ın bağımsızlık ve bütünlüğüne karşı yüzünü tekrar gösteriyor. Bu politikanın hedefi, bağımsız devlet olarak Kıbrıs demokrasisinin tasfiye edilmesi ve adanın Doğu Akdeniz'de NATO'nun büyük bir uçak gemisi haline getirilmesidir.

●Özal'ın ziyareti, tek taraflı ilan edilen Kuzey Kıbrıs Cumhuriyetinin legalleştirilmesini ve böylece adanın kesin taksimini amaçlamaktadır. Yunan basınında yer alan haberlere göre, Özal, Papandreou'yu Kıbrıs'ta yeşil hatta buluşmaya çağırmıştır. Bu buluşmanın gerçekleşmesi, Yunan hükümetinin Kuzey Kıbrıs cumhuriyetini tanıması anlamına gelecekti. Türk basını ayrıca, Özal'ın işgal edilen bölgeleri serbest ticaret bölgesi yapma projesi üzerinde çalıştığını yazmıştır. Bu projeye göre, sözkonusu bölgelerde gümrük ödenmeyecek ve yabancı şirketler yatırım yapabilecektir. Türk hükümetinin bundan amacı, Kıbrıs harcamalarından kurtulmak, bu bölgeyi Beyrut'un yerine Ortadoğu'nun ticaret merkezi haline getirmektir.

●Bu ziyarete paralel olarak Türk hükümeti, bugüne dek hiçbir devletin tanımadığı Kuzey Kıbrıs cumhuriyetinin tanınması için İslam ülkelerini harekete geçirme gayretindedir.

Öte yandan, Özal'ın böyle bir ziyareti ABD'nin onayı, ya da hiç değilse müsamahakar tavrı olmaksızın yapamayacağı biliniyor. Avrupa Topluluğu da, ziyaretle ilgili görüş açıklamaksızın, Türkiye ile ilişkileri canlandırma çabasındadır.

●Kıbrıs halklarında BM Genel Sekreterinin önerisi ile ilgili gelişmeler konusunda umutsuzluk hissediliyor. Kıbrıs cumhurbaşkanı Kipriyanou, 10 Haziran günü BM Genel Sekreterinin planında bazı noktaların Kıbrıs Rumlarıyla birlikte kararlaştırılmadığına dikkat çekti, teklifi geri çevirdi. Anlaşmazlığa konu olan hususların BM'in 3212 sayılı kararı uyarınca tekrar görüşülmesi hakkı bulunmaktadır ve Türkiye dahil tüm ülkeler bu kararı 1974'te onaylamışlardır.

3212 sayılı karar tüm ülkelerden, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlık ve toprak bütünlüğünün teminatının sağlanmasını istemektedir. Aynı karar; ayrıca tüm yabancı birliklerin geri çekilmesini ve tüm dış müdahalelerin de son bulmasını gerektirmektedir. Bunu takiben, tüm göçmenlerin kendi bölgelerine geri dönmeleri sağlanacaktır.

Kıbrıs Halkının İlerici Partisi (AKEL), planın ancak onun gerçekten uygulanmasını isteyen herkesin işbirliği ve desteğiyle yol alabileceği, öneri doğrultusunda olumlu adım atabileceği görüşündedir. Ve ancak böylelikle Türkiye ve Denktaş zor durumda kalacaktır.

●TSİP tarafından yapılan bir basın toplantısında, parti sözcüsü, 12 Eylül 1980 darbesi ve onun yönetimlerinin Türkiye'yi tüm Balkanlar için bir tehlikeye dönüştürdüğünü söyledi. Bu, Özal'ın Kıbrıs üzerine bugünlerdeki demeçlerinde de görülüyor.

(*Rizospastis* 'in 17-25 Haziran tarihli sayılarından derlenmiştir)

Le Duan Öldü

Vietnam Komünist Partisi MK Genel Sekreteri Le Duan 10 Temmuz günü öldü. Vietnam halkının özgürlük, bağımsızlık ve sosyalizm yolunda verdiği mücadelenin ve uluslararası komünist hareketin seçkin önderlerinden olan Le Duan'ın ölümü nedeniyle Türkiye Sosyalist İşçi Partisi MK, Vietnam KP MK'ne başsağlığı mesajı gönderdi:

Değerli Yoldaşlar,

Partimiz adına, Vietnam KP MK Genel Sekreteri yoldaş Le Duan'ın ölümünden duyduğumuz derin üzüntüyü belirtmek isteriz.

Uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketinin seçkin bir lideri olan yoldaş Le Duan hayatını, önce Fransız, sonra ABD emperyalizmine, onun kukla ve suç ortaklarına karşı mahrumiyet, fedakarlık ve yiğitlikle dolu uzun mücadele yıllarını, tarihi zafere ulaştıran Vietnam halkının haklı davası ve mücadelesine adamıştı.

1976 Temmuzunda Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'nin ilanına yol açan zafer, büyük Ho Chi Minh'in önderliğinden aldığı esinle Vietnam halkının askeri, siyasi ve diplomatik cephelerde, yiğitlik ve adanmışlıkla verdiği mücadelenin sonucuydu. Vietnam halkının silahlı mücadelesinin uğranılan ağır kayıplara rağmen başarıya ulaşması, emperyalizmin askeri güce dayanan politikasının yenilebileceğini gösterdi ve "dünya hegemonyası" hayali içindekilere çarpıcı bir ders verdi. Vietnam'ın tümüyle kurtuluşu, ulusal–sosyal kurtuluş sürecindeki ülkelerin sosyal ilerlemesinde muazzam bir dönüm noktası oldu.

Barışçı, birleşmiş, bağımsız ve sosyalist Vietnam'ın kuruluşu için verilen mücadele daha çok genç yaşlarından, sömürgeciliğe karşı mücadele yıllarından başlayarak yoldaş Le Duan'ın hayatına kopmaz bağlarla bağlıdır.

Bu gün Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'nin onuncu yılını kutlarken, uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketi ve dünya halkları yoldaş Le Duan'ın ölümünün yolaçtığı büyük kaybın üzüntüsünü yaşıyorlar.

Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkları adına Vietnam halkına ve onun değerli öncüsü Vietnam KP'ye başsağlığı dileklerimizi iletiriz."

LEGAL SOL PARTİ

(7. sayfadan devam)

karşı çıkmak, faşizmi daha fazla tecrit etme ve geriletme politikamızla bağdaşmaz. Toplumların hayatında öylesi dönemler olur ki, önceki dönemlerdekinden daha geri ideolojik seviyede legal bir sol parti kurmak, değil gereksiz, *ZARURET* haline gelebilir. Bu dediğimizin en bilinen örneklerinden birisi, Bulgaristan Komünist Partisi'nin legal faaliyetine faşizm tarafından son verilmesi üzerine legalde İşçi Partisi'nin kurulmasıdır. Daha uzağa gitmeye ne hacet, Türkiye'de de geçmişte bunun örnekleri vardır. Söz gelimi Türkiye Komünist Partisi'nin yasaklı olduğu dönemde kurulup 1960'lı yıllarda Türkiye'deki sol harekete damgasını vuran hemen her eğilimden solcuyu bünyesinde barındıran ve komünistlerin de destekledikleri Türkiye İşçi Partisi, şartlar öylesi gerektirdiğinde önceki dönemdekilerden daha geri ideolojik seviyede bir sol parti kurulabileceğinin tipik örneğidir. Üstelik aynı TİP'in 1946 yılında legal imkanlardan yararlanmak amacıyla Şefik Hüsnü ve yoldaşları tarafından kurulan Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi'nden de ideolojik çizgi bakımından daha geri olduğu hatırdan çıkartılmamalıdır. Dahası 1970'li yılların sonuna doğru legalde de faaliyette bulunan bilimsel sosyalist ideolojiye sahip partiler mevcutken, ideolojik çizgisi bunlardan daha geri olan –çünkü önerilen Marksist-Leninist bir parti değildi– "legal sosyalist parti" önerisi de unutulmamalıdır.

Sonuç olarak legal sol parti girişimleri başlamıştır ve *FİİLEN* gelişmektedir. Bu *DE FACTO* durum olmasaydı, böylesi bir partinin oluşturulmasına teşebbüs edip etmemenin tartışılması gerekli ve anlamlı olurdu. Ama görülen odur ki bu moment aşılmıştır. Artık yapılması gereken, legal sol partinin en sağlıklı yapıda oluşturulmasına yardımcı olmak, onun, sosyalizmin *TÜM* dostlarını kucaklayacak ama düşmanlarına da kapısını kapayacak, yani "efradını cami, ağyarını mani" bir parti olabilmesi için olumlu tutum göstermektir. Üstelik böylesi, altı yıldır sol politikaya susamış pek çoklarına da rahat bir nefes aldıracaktır. ■

ŞİLİ "YETER" DİYOR

(16. sayfadan devam)

Biz halka tüm gerçeği söylüyoruz. Faşizme karşı savaşın nihai aşamaları çetin olacaktır; önceki aşamalardan her bakımdan daha güç olabilir. Zorba her şeyi yapabilir. Devlet terörizminin en canavar biçimlerine başvurabilir. Sahte plebisitler ya da seçimler düzenleyip, kukla bir parlamento kurabilir veya iktidarı elinde tutmak üzere başka manevralar da yapabilir.

Aynı zamanda, ABD emperyalizminin Şili'ye müdahalesi ve niyetleri de açıkça bellidir. ABD Pinochet'i desteklemeye devam ederken bir yandan da, onu güçlü biçimde baskı altında tutmaktadır. Büyükelçi Harry Barnes rejimle, muhalefetin bir kesimi arasında diktatörü 1989'a kadar işbaşında tutacak, ABD çıkarlarını gözetecek ve ancak ondan sonra sınırlı demokrasiye yol açacak meşkuk bir anlaşma kotarmak üzere gece gündüz uğraşmaktadır.

Ama halk emperyalizmin ve zorbanın manevralarını yenilgiye uğratmalıdır ve uğratacak güce sahiptir. Temel görev, ana eğilime, yani mücadeleyi yaymak ve tüm ilericilerin, demokratların eylem birliğini geliştirmek eğilimine güçlü bir ivme kazandırmaktır.

Bu amaca ulaşmak için, halkın tüm olanaklarını harekete geçirmek, halihazırdaki ve potansiyel tüm güçleri kullanmak, toplumsal hareketliliği ve sivil itaatsizliği kararlılıkla geliştirmek, ülkeyi yönetilemez hale getirmek, özgürlük ve demokrasi için ülke çapında bir mücadeleyi örgütlemek gereklidir.

Halkçı Demokratik Hareket'in (MDP), Demokratik İttifak'a (AD) "Kitlelerin seferber edilmesinde ve mücadelesinde ve diktatörlüğün yerini alacak geçici demokratik hükümetin niteliği, temelleri ve görevleri konusunda gerekli anlaşmaya varmak üzere ortak bir planın hazırlanması" amacıyla yaptığı öneriyi tam olarak destekliyoruz.

Biz komünistler ne nihai hedeflerimizi ne de acil isteklerimizi gizliyoruz. Biz, diktatörlüğün yerini, sosyalizme geçişi amaçlayan ileri bir demokratik hükümetin almasını sağlamak için savaşıyoruz. Bu hedefin sosyal gelişmenin gerektirdiği hemen alınması gereken tedbirlere, halkın ve ülkenin ihtiyaçları ve çıkarlarına tümüyle uygun olduğunu biliyoruz. Ama eğer diktatörlüğün yerini ileri değil salt burjuva nitelikli demokratik bir rejim alırsa, halkın haklarını savunmak ve en geniş demokratik kazanımlar ve daha ileri amaçlarımız için mücadelemizi sürdürerek, ona karşı açık bir tavır alacağız.

Önde gelen ve esas olan görev, tiranın devrilmesidir. Pinochet, demokrasinin ilerlemesi için yoldan kaldırılması gereken bir engeldir. Ondan kurtulmak tüm muhalefet güçlerinin ve ülkenin kaderiyle ilgilenen herkesin önündeki acil ve kaçınılmaması gereken görevdir. Pinochet yargılanmalı ve cezalandırılmalıdır; onun –1989'dan sonra da iktidarda kalmasını, genel kurmay başkanlığını sürdürmesini ve seçimsiz ömür boyu senatörlük yapmasını mümkün kılan– faşist anayasası da çöpe atılmalıdır. İşte bu yüzden diktatörle herhangi bir şekilde temas kurma niyetini her zaman reddetmekte ısrarlıyız. Bununla birlikte, diktatörlüğün devrilmesine ve demokrasiye geçişe yol açması şartıyla silahlı kuvvetlerle bir anlaşmanın karşısında değiliz."... ■

Şili «Yeter» Diyor

Şili'de Pinochet rejimi kökünden sallanıyor. Kanlı faşist darbeden bu yana geçen onüç yıl içerisinde Şili halkının sindirilemeyen mücadelesi geçtiğimiz haftalarda en kitlesel gösterilerle ve iki günlük genel grevle gücünü sergiledi ve faşist diktatörün günlerinin sayılı olduğunu gösterdi. "1986 yılı sona ermeden Pinochet devrilmeli" şiarı toplumsal muhalefetin tüm kesimlerinde yükseliyor.

Şili Komünist Partisi MK bildirisinde ülkedeki durum özetle şöyle değerlendiriliyor:

"Pinochet rejimi tüm gücünü tüketmiştir. Dayanağı zayıf ve sallantıdadır. Pinochet siviller arasında hemen tüm desteğini kaybetmiştir ve zorbayla aynı görüşü paylaşmayan artan sayıda ordu mensubu da iktidarın bir sivil hükümete devredilmesini istemektedir. Bu durum, diktatörlüğün içinde bulunduğu krizi ağırlaştırıyor, onun iyice tecrit olduğunu ve zayıfladığını, güçler dengesinde kayda değer değişikliklerin yer aldığını gösteriyor.

Pinochet kendisini yurtsever ve milliyetçi ilan edip, kimsenin kapı kulu olmadığını söyleyecek kadar ileri gidiyor. Ama gerçekler onu yalanlıyor. Pinochet, Şili'nin ve Şililerin değil, uluslararası finans kapitalin hizmetindedir. Emperyalistlerin denetimindeki IMF ve Dünya Bankası ne derse onu yapmaktadır. Onların emirlerine uyarak, emekçilerin gerçek gelirlerini düşürmekte, bir milyon insanı işsiz bırakmakta, 600 bin küçük ve orta borçlunun sorununa ortak çözümü reddetmekte, halkın ortak malı olan devlet işletmelerini özelleştirmekte ve emperyalist çokuluslu tekellerin ve küçük bir grup yerli sanayi patronunun çıkarlarına hizmet eden ekonomik politikada ayak diremektedir. Pinochet'in kafa yorduğu ana konulardan biri dış borcu ödemek için gerekli fonları sağlamak ve baskı aygıtını korumaktır. Buna karşılık, gözardı ettiği ya da önemsemediği alanlar ise, sağlık hizmetleri, eğitim, konut ve üretken yatırımlardır.

Ekonomik kriz bu despotluk altında sona eremez. Zorba başta olduğu sürece, çoğunluğun–işçiler, orta tabakalar, küçük ve orta burjuvazi, hatta bazı büyük işverenler– yaşama koşulları daha da kötüleşecektir.

Ülke, bu gidişata son verilmesi gereğinin bilincine varmıştır. Şili kendisi için çalışmak, üretken yatırımlara, halkın ihtiyaçlarının karşılanmasına öncelik veren bir hükümet istiyor.

Emekçiler kazanımlarına yeniden ulaşmak ve sendika kurmak, taleplerde bulunmak ve grev yapmak haklarına gerçekten sahip olmak istiyorlar. Halk, toplanma, ifade ve basın özgürlüğü istiyor; adalet ve iş, sağlık bakımı ve konut istiyor.

"Gorbaçov ve Reagan'ın Cenevre toplantısı tüm ilerici insanlık tarafından uluslararası durumun daha iyi olması ve barış için sonraki hareketler yolunda bir adım olarak selamlanırken, başkanlık sarayını işgal eden dar kafalı diktatör herkese Sovyetler Birliği ve komünizmle savaşmakta olduğunu duyuruyor. Parasını ABD'nin ödediği ve ülkenin silahlı kuvvetlerinin savunmasız halka karşı yürüttüğü bu savaş, Pasifik'teki savaştan daha fazla can almıştır.

Şili "yeter" diyerek bir halk ayaklanmasına ilerliyor. Şililerin ezici çoğunluğu, oniki yılı aşkın süredir rejimin tüm ülkede uygulamakta olduğu terörizme son verilmesini istiyor. Halk, işkence barbarlığına, adam kaçırmalara ve muhaliflerin katledilmesine, sürgüne, keyfi tutuklamalara, emekçi mahallelerine düzenlenen azgın polis operasyonlarına, kiliselere ve rahiplerin hayatına kastedilen saldırılara, savunmasız kadınlara tecavüze, sokaklarda kol gezen ve gün ışığında adam öldürmekten çekinmeyen silahlı sivil çetelere derhal son verilmesini istiyor.

Komünist Parti diktatörlüğün 1986'da devrilmesi için savaşmaya kesin kararlıdır ve tüm çabalarını bu amacın gerçekleşmesine yöneltecektir.

Partimizin tabiatında gözboyayıcı perspektif çizmek yoktur. Bunun anlamı kendimizi, sözlerle aldatmamamız gerektiğidir. Diktatörlüğe 1986'da son vermek için bu doğrultuda slogan yükseltmek yetmez. Özgürlüğün hediye edilmeyeceğini, kazanılması gerektiğini tekrarlıyoruz. Diktatörlüğü 1986'da devirmek için, bu amaç doğrultusunda mücadelenin her biçimini kullanmaya hazır olarak, kararlılıkla ve cesaretle karşı koymak gereklidir.

(Devamı 15. sayfada)

kitle YAZIŞMA ADRESİ: Postfach 10 16 34, 41 Duisburg 1 — F. Almanya, Fiyatı: 50 T.L.